

ΩΔΗ ΣΤΗ ΜΥΡΤΟΥΛΑ (*)

Τοῦ Ψυχάρη, τοῦ δημιουργοῦ της

Στοῦ Βόσπορου τὸ θεῖο πριγγηπόνησο
ποὺ εἶναι τῆς ὕδιας Φύσης ἡ κιθάρα,
σὰν ἔνα θρῆσκο λούλουδο ἔφυτρωσες,
σὰν ἥχος ὁρφικὸς καὶ σὰ λαχτάρα.

Στὸ ἐρημικό, παράμερο περβόλι σου
ἔζησες μόνη κι ὁρφανὴ παιδούλα,
ῶς ποὺ τὴν δμορφιά σου ὁ ἐρωτογέννητος
ἔσανοιξε καὶ λιμπίστηκε, Μυρτούλα.

Μὰ εἴτανε θυμιατήρι 'Εσε ἡ καρδούλα σου
κ' εἴταν τὸ στῆθος σου ἔνα εἰκονοστάσι,
ποὺ τῆς ἀγάπης τὴ φωτιὰ καρτέραγε
σὰν τὸ λιβάνι νὰ καεῖ καὶ νὰ εὐωδιάσει.

Καὶ κάηκες ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ 'Ἐρωτα
καὶ στῆς Ἀγάπης τὸ βωμό, Μυρτούλα·
κ' ἔγινες ἔνας θρύλος καὶ μιὰ πασκαλιά,
ἔγινες Μοῦσα Ρωμιοπούλα.

Καὶ πέταξες μὲ τὰ φτερά σου τ' ἄσθλα....
χάραξες ἔναν κύκλο φωτισμένο,
καὶ σ' ἐν' ἀπὸ τὰ 'Ἐφτάνησα σταμάτησες
ποὺ εἶν' ἀπὸ μιὰ ἀδερφή σου δοξασμένο.

Φαντασματένια, ἀγνὴ καὶ μεγαλόβουλη,
σὰν ἐμπνοὴ τοῦ Ἰόνιου καὶ σὰν αὔρα,
ἀπὸ τῆς Μαδουρῆς τὰ ἥρεμα μνήματα
βγαίνεις, ἔχυνεσαι στὴν Ἀγια-Μαύρα,

τὶς νύχτες· μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
ποὺ ἀκινητοῦν τὰ πάντα μὲς στὴν Πλάση,
καὶ προσκαλεῖς τὸν ποιητή σου ἀπόμερα
σὲ λόφο μαγικό, σὲ ἀκροθαλάσσι,

νὰ φτεῖ, τὸ ἀπέθαντό σου κήρυγμα
ν' ἀκούσει τῆς Ἀγάπης καὶ τὸ Θεῖο;
Μυρτούλα, ποὺ κηρύχνεις ἀναγνώθοντας
μὲς στὸ ἀνοιχτὸ τῆς Φύσης τὸ βιβλίο.

'Ἀγάπη τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ὁμορφιᾶς
κι Ἀγάπη 'Ἐσύ τῆς Ρωμιοσύνης,
στὸ στείρο αὐτὸν αἰῶνα, τῶν Ἰδανικῶν
φύσα τὴν αὔρα καὶ τῆς Καλοσύνης.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

(*) Ήρωΐνα τῶν «Δυὸς ὁμορφιῶν» τοῦ Ψυχάρη.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ "ΓΥΡΟ ΤΩΝ ΩΡΩΝ,, ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗ" ♫ ♫ ♫ ♫ ♫ ♫ ♫

·Αθήνα 20 τοῦ Φεβράρη 1912.

Φίλε Σωτήρη

Ἐλαβα τὸν καινούργιο σου τόμο μὲ τὸ «Γύρο τῶν
'Ωρῶν» κ' ἔρχουμαι νὰ σὲ φχαριστίσω. Μὲ κέντησε
δι πειρασμὸς ἀμέσως ἀμέσως, νὰ ξεψυλλίσω τὸ βιβλίο,
κλέδοντας λίγες ώρες ἀπὸ τὴν ἀνήσυχη δουλειὰ τοῦ
γραφείου μου. Κάτι μοῦ είχε μείνει στὴ θύμησή
μου ἀπὸ τὸ διάβολο τῶν κοματιῶν ποὺ τυπωθήκανε
ἐδῶ κ' ἐφτὰ χρόνια στὸν «Ἀκρίτα» σου. "Ομως
τώρα ξανάφερα τὸ ἔργο διλάκερο μπροστά μου, καὶ μοῦ
ἔκαμε ξέχωρη ἐντύπωση ἡ φαντασία ποὺ τὸ κινεῖ,
τὸ πλούτος τῆς γλώσσας ποὺ τὸ ψυχώνει, ἡ λαϊκὴ
παράδοση ποὺ τὸ γιομίζει.

Δρᾶμα γιὰ νὰ συγκινήσῃ καρδιὲς δὲν εἶναι. Πιὸ
πολὺ συγκινεῖ τὴ διάθεσή μας τὴν ποιητική. Εἶναι
δνειρο ποιητικὸ. Κάτι ποὺ φεύγει, ποὺ πάει, ποὺ δὲ
στέκεται νὰ τὸ φάξουμε καὶ νὰ τὸ κοιτάξουμε. Πίσω
ἀπὸ τὶς εἰκόνες κι ἀπὸ τὶς σκηνὲς νοιώθουμε μιὰ
κατάνυξη ποὺ μόνο σὰν ἀντικρύζουμε τὴν ἴδια τὴ
φύση γυμνὴ καὶ πρωτόγονη αἰστανόμαστε. Τὴν
έσπερινὴ ώρα τὴ μυστηριώδηκη, τῆς νύχτας τὴ γα-
ληνὴ καὶ μακαρισμένη διστροφεγγιά, τῆς χαραυγῆς
τὶς ἐλπίδες καὶ τὰχνόφωτα, μᾶς τὰ παρασταίνεις
δλοζώντανα μέσα στὸ χρωματισμένο τους φανταστικο
πέπλο, μὲ τοὺς μύθους καὶ τὶς παράδοσες ποὺ γεν-
νηθήκανε ἀπὸ τοῦ λαοῦ τὴν ψυχή. Κάτι δικό-
σου βάνεις ἀκόμα, χύνεις ἀπὸ τὴ λυρική σου ἀνά-
δρα μιὰν δμορφιὰ στὴ μυθολογία μας, σμίγεις τὸν
πραγματικὸ κόσμο μὲ τὸν δνειρεύτο, κ' ἔτσι μποροῦ-
με νὰ ποῦμε δημιουργᾶς.

Ο μῦθος τοῦ ἔργου ἀπλὸς καὶ λιτὸς καθὼς εί-
ναι, μποροῦσε νὰ σταθῇ ἀντικείμενο κ' ἐνδε μόνου
τραγουδιοῦ. Δὲ θέλω νὰ πῶ μὲ τοῦτο πῶς δ ποιητής
πρέπει «ξεαρχῆς» νὰ βάλῃ δεσμὸ στὴ μπόρεσή του
καὶ στὴν τεχνοτροπία του, δμως μοῦ φαίνεται πῶς
θὰ εἴτανε περσότερο δρᾶμα καὶ λιγώτερο ποίημα,
ἄν δ μῦθος του είχε μιὰ τεχνικὴ ισορροπία ποὺ τοῦ
λείπει. Τώρα εἶναι βένταια ἔνα πλούσιο τραγούδι, μὰ
λιγώτερο πολὺ δρᾶμα.

Στὴ σκηνή, ἀν μπορῇ νὰ σταθῇ, ὅπως λές σὲ
κάποια σου σημείωση, εἶναι ζήτημα, μὲ τὸ σημερό
μας κοινό. "Ενα τέτοιο σκηνικὸ ποίημα μόνο ἀπὸ ἡ-
θοποιοὺς ποὺ νὰ μποροῦνε νὰ τὸ καταλάβουν κι ἀπὸ
ἀκροατὲς ποὺ νὰ νοιώθουν καὶ νὰ ξέρουνε τὶ πρέπει